

Aanwezigheden – afwezigheden – medisch attest

De regelgeving op afwezigheden is van toepassing op leerplichtige leerlingen in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs (dus ook op leerlingen die op zesjarige leeftijd nog in het kleuteronderwijs zitten en leerlingen die reeds op vijfjarige leeftijd overgestapt zijn naar het lager onderwijs).

1. Gewettigde afwezigheden

a. Afwezigheid wegens ziekte

Afwezigheid wegens ziekte is een gewettigde afwezigheid, mits de voorlegging van

- een verklaring van de ouders indien het gaat om een afwezigheid wegens ziekte tot en met drie opeenvolgende kalenderdagen (maximum 4 maal per schooljaar). Onder een ouder wordt verstaan een persoon die het ouderlijk gezag uitoefent of in rechte of in feite de leerling onder zijn bewaring heeft.
- een medisch attest uitgereikt door een arts voor elke afwezigheid wegens ziekte van meer dan drie opeenvolgende kalenderdagen én voor elke afwezigheid wegens ziekte nadat de leerling in het lopende schooljaar al vier maal met een verklaring van de ouders afwezig is geweest wegens ziekte. Dit medisch attest kan afkomstig zijn van een geneesheer, een geneesheer-specialist, een psychiater, een tandarts, een orthodontist en de administratieve diensten van een ziekenhuis of een erkend labo.

b. “Van rechtswege” gewettigde afwezigheden

In een aantal situaties is een leerling gewettigd afwezig mits voorlegging van - naargelang van het geval - een verklaring van de ouders of een document met officieel karakter, tot staving van de afwezigheid. U vindt een opsomming van deze situaties onder punt 3.2 in deze omzendbrief:

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13281#3-2>

c. Afwezigheden mits akkoord van de directeur

Naast de afwezigheden wegens ziekte en de van rechtswege gewettigde afwezigheden, kunnen er zich nog een aantal situaties voordoen waarin afwezigheden gewettigd kunnen zijn. Om deze reden is een categorie afwezigheden mits akkoord van de directeur ingevoerd. Het verlenen van autonomie aan de school moet deze toelaten in te spelen op specifieke situaties die niet altijd door algemene regelgeving op te vangen zijn. De directeur basisonderwijs beslist op elk moment van het schooljaar, over het aan een leerling toegekend aantal gewettigde afwezigheden om “persoonlijke redenen”. Er wordt van overheidswege geen plafond op dit aantal meer opgelegd, vanuit het idee dat de school het best geplaatst is om - rekening houdend met de lokale context en de individuele leerling in kwestie - een beslissing te nemen. De school moet hiertoe dus geen aanvraag bij de overheid indienen. Belangrijk is dat deze afwezigheden zeker niet mogen gezien worden als “automatismen”. De ouders dienen een aanvraag in bij de school, de directeur beslist. Indien de directie de afwezigheid om persoonlijke redenen weigert, dan is voor de ouders hiertegen geen beroepsmogelijkheid.

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13281#3-3>

d. Afwezigheden voor topsport voor de sporten tennis, zwemmen en gymnastiek mits toestemming van de directie

Sporttrainingen moeten bij voorkeur zoveel mogelijk buiten de schooluren plaatsvinden. Enkel voor topsportbeloften die topsport beoefenen in de sporttakken tennis, zwemmen en gymnastiek en die een dermate zwaar trainingsschema volgen dat het niet volledig buiten de schooluren kan gegeven worden, kan een afwijking voorzien worden zodat de trainingen binnen én buiten de schooluren een harmonisch geheel vormen.

Deze categorie afwezigheden kan slechts toegestaan worden voor *maximaal* 6 lestijden per week (verplaatsingen inbegrepen) en kan enkel als de school voor de betrokken topsportbelofte over een dossier beschikt dat volgende elementen bevat:

- Een gemotiveerde aanvraag van de ouders.
- Een verklaring van een bij de Vlaamse sportfederatie aangesloten sportfederatie
- Een akkoord van de directie.

e. In uitzonderlijke situaties de afwezigheid van kinderen van binnenschippers, kermis- en circusexploitanten en -artiesten en woonwagenbewoners, om de ouders te vergezellen tijdens hun verplaatsingen

Deze situaties worden besproken in 3.5 van deze omzendbrief:

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13281#3-5>

f. Afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden

zie "revalidatie tijdens de lesuren"

g. Afwezigheden ingevolge preventieve schorsing en tijdelijke en definitieve uitsluiting

Het algemeen principe is dat de school bij preventieve schorsing en tijdelijke of definitieve uitsluitingen opvang voorziet. Enkel als de school aan de ouders schriftelijk motiveert waarom dit niet haalbaar is, moet de school niet voor opvang zorgen.

Een afwezigheid ingevolge een preventieve schorsing en waarbij de school gemotiveerd heeft dat opvang niet haalbaar is, is een gewettigde afwezigheid. U noteert hiervoor code Y.

Een afwezigheid ingevolge een tijdelijke uitsluiting en waarbij de school gemotiveerd heeft dat opvang niet haalbaar is, is een gewettigde afwezigheid. U noteert hiervoor code U.

Een afwezigheid ingevolge een definitieve uitsluiting en waarbij de school gemotiveerd heeft dat opvang niet haalbaar is, is een gewettigde afwezigheid. U noteert hiervoor code T.

2. Problematische afwezigheden

Alle afwezigheden die niet opgesomd en gewettigd kunnen worden zoals hierboven beschreven zijn ten aanzien van de leerling te beschouwen als problematische afwezigheden.

a. Problematische afwezigheden tot en met 4 halve schooldagen

Voor problematische afwezigheden tot en met 4 halve schooldagen zijn geen specifieke bepalingen inzake begeleiding opgelegd.

b. Problematische afwezigheden vanaf 5 halve schooldagen

Vanaf 5 al dan niet gespreide halve lesdagen per schooljaar die als problematische afwezigheid geregistreerd zijn, moet de school dit melden aan het CLB en samenwerken met het CLB aan de begeleiding van de leerling, wil de problematische afwezigheid omgezet kunnen worden in gewettigde afwezigheid.

3. Onder welke voorwaarden kunnen problematische afwezigheden omgezet worden in gewettigde afwezigheden?

Vanaf 5 al dan niet gespreide halve lesdagen per schooljaar die als problematische afwezigheid zijn geregistreerd, moet de school minimaal aan een aantal door de overheid opgelegde voorwaarden voldaan hebben (de afwezigheid signaleren aan het CLB, samenwerken met het CLB aan de begeleiding van de leerling, schriftelijke neerslag van de inspanningen)

De als problematisch geregistreerde afwezigheid van de leerling wordt als gewettigd beschouwd als de school aan de volgende voorwaarden voldoet :

- begeleidende maatregelen neemt, ongeacht het aantal halve dagen problematische afwezigheid dat de leerling opbouwt;
- een dossier van die begeleidende maatregelen bijhoudt, eventueel als onderdeel van een leerlingendossier;
- vanaf vijf al dan niet gespreide halve lesdagen problematische afwezigheid per schooljaar:
 - die afwezigheden signaleert aan het CLB;
 - samen met het CLB beslist of het onmiddellijk opstarten van een CLB-begeleidingstraject noodzakelijk is;
 - extra begeleidende maatregelen neemt na advies van het CLB.

De wettiging van problematische afwezigheden is dus afhankelijk van het feit dat de school kan aantonen dat ze, in samenwerking met het begeleidend CLB, ernstige inspanningen heeft geleverd om de leerling die problematisch afwezig is te begeleiden.

3. Melding van problematische afwezigheden

Dankzij DISCIMUS hoeven scholen de leerlingenzendingen van leerplichtige leerlingen die 30 halve dagen problematisch afwezig zijn (d.w.z. 30 B-codes hebben) vanaf het schooljaar 2013-2014, niet meer apart te versturen.

4. Gevolgen wanneer een leerling ongewettigd afwezig is

Leerlingen die ongewettigd afwezig zijn verliezen hun statuut van regelmatige leerling. Dit houdt in dat de betrokken leerling in het zesde leerjaar geen getuigschrift basisonderwijs kan krijgen en dat de school de betrokken leerling niet kan meetellen voor de personeelsformatie en de toelagen.

Meer info vindt u op <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13281#1>

5. Overzicht codes op te nemen in het aanwezigheidsregister

Z = afwezigheid wegens ziekte met verklaring van de ouders

D = afwezigheid wegens ziekte met doktersbriefje of bij een tijdelijk verblijf in een type 5 school of een observatiecentrum

R = van rechtswege gewettigde afwezigheid

Q = afwezigheid mits akkoord van de directeur voor een rouwperiode bij een overlijden

S = afwezigheid mits akkoord van de directeur bij actieve deelname in het kader van een individuele selectie of lidmaatschap van een vereniging aan culturele en/of sportieve manifestaties, andere dan de 10 halve schooldagen waarop topsportbeloften recht hebben (deze zijn immers code R) deelname aan een culturele of sportieve manifestatie

O = afwezigheid mits akkoord van de directeur bij deelname aan time-out-projecten

P = afwezigheid mits akkoord van de directeur bij afwezigheid om persoonlijke omstandigheden

C = afwezigheid mits akkoord van de directeur voor topsport (tennis, zwemmen, gymnastiek)

V = afwezigheid van kinderen van binnenschippers, kermis- en circusexploitanten en -artiesten en woonwageneigenaren, om de ouders te vergezellen tijdens hun verplaatsingen

H = afwezigheid omwille van revalidatie tijdens de lesuren

B = problematische afwezigheden

L = te laat

Y = afwezigheid ingevolge een preventieve schorsing en waarbij de school gemotiveerd heeft dat opvang niet haalbaar is

U = afwezigheid ingevolge een tijdelijke uitsluiting en waarbij de school gemotiveerd heeft dat opvang niet haalbaar is

T = afwezigheid ingevolge een definitieve uitsluiting en waarbij de school gemotiveerd heeft dat opvang niet haalbaar is